

MAGYAR KÖNYVESHÁZ.

ADALÉKOK SZABÓ KÁROLY RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁRÁNAK
I—III. KÖTETÉHEZ.

A Todoreszku-Horváth Könyvtár ismeretlen régi magyar nyomatványai. (Első közlemény.)

A magángyűjtésből származó könyvtárak között régi magyar nyomtatványokban leggazdagabb gyűjtemény a TODORESZKU-HORVÁTH könyvtár, amely 1919 óta a Nemzeti Múzeum tulajdona s ott az 1928. év folyamán kapott végleges, kiállításszerű elhelyezést. De nemcsak az eddig ismert 1711 előtti magyar nyomtatványok gazdag lelőhelye ez a gyűjtemény, hanem nagyszámú, eddig még nem közölt kiegészítést szolgáltat Szabó Károly Régi Magyar Könyvtárához. A könyvtár 1922-ben megjelent katalógusa¹ közli ugyan e munkák rövid címét, de pontos könyvészeti leírásukat nem adja. A sorozat az adományozó bőkezűségéből 1922 óta is több eddig még nem ismertetett darabbal gyarapodott. Újabban több csonka példány kiegészítése és ezzel pontosabb meghatározása is lehetővé vált. Viszont elmaradt néhány a katalógusban *unicum* jelzéssel ellátott nyomtatvány leírása, részben azért, mert egyeseket időközben már más forrásból ismertettek, részben pedig olyan csonka nyomtatványok, amelyeknek pontos meghatározása nem lehetséges. Az itt leírandó darabok között akadnak ugyan könyvtáblából kiáztatott töredékek is, de a legtöbbjük ép példány. Legnagyobb számmal a kalendáriumok szerepelnek, de van köztük olyan is, amely nemcsak könyvészeti adalék, hanem a régi magyar irodalomnak is gyarapodást jelent.

¹ Dr. TODORESZKU Gyula és neje HORVÁTH Aranka Régi Magyar Könyvtára. Az alapító óhajta szerint az 1919. évi december hó 4-én kelt okirat által a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának adományozta özv. dr. TODORESZKU Gyuláné. Összeállította AKANTISZ Viktor. Budapest, 1922. A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának Címjegyzéke VII.

I. kötet.

1.

[536] Nagyszombat, 1607.

CALENDARIOM. | *ES EZ MO|STANI MDCVII.* | esztendőben
 valo dolgokrol, an|nac fölötte az időnc naponkent | következendő alla-
 pottyarol | iratot itilet. | *AZ CRACCAI | IOANNICIVS GABRIEL* |
 doctor irasabol magyari|ra fordita | TELEGDY IANOS, | Esztergami
 Lector. | *Harom fogvatkozás leszen ez esztendőben | egye az Napban, kettei
 az Holdban mellyec | az Kalendariombol rend szerint ki teczenec, | erbioketis
 kettei ki mutattjac az egyke az | mas esztendőre nez, ackoron emleke|zetis
 leszen ha Isten ezen eges|segben eltet.* | *Nyomtattatot Nagyszombatba,* |
 Azon TELEGDY IANOS | hazaban. 8 r.

Könyvtáblából kiáztatott töredékek. Megvan január, február, március,
 április egy része. A naptári rész lapfejeit a gazdasági foglalkozások köréből
 vett kis fametszetek díszítik.

A *-gal jelzett részek vörösbetűsek.

2.

Debrecen, 1613. [Pótlás Szabó R. M. K. I. 439. sz-hoz.]

Kalendarium, | *AZ 1613. EZTEN*|dőre Christus Urunk szüle|tese
 után. | *Az Krakai Kalendariumbol* | Magyarra fordítatot | *DEBRE-
 CENBEN.* |

Hozzájárul külön címlappal:

Prognosticon Astrologicum, | Az eghi csillagok|nak forgasabol valo
 Itilet, ez | mostani 1613. Eztendőben, | nemű nemű törteneendő dol|gok-
 rol, es az űdőknek | változasirol. | Az Krakai Kalendariumbol Magyar|ra
 fordítatot | Debrecenben, Lipsiai Pal által. | 16 r A—D iv (8 levelen-
 ként) 32 sztl. levél.

Szabó csak a D iv töredékét ismeri, amely az Erdélyi Múzeumban van
 meg s így teljes címléírást nem adhat.

A *-gal jelölt helyek vörösbetűsek.

3.

[537] Prága, 1623.

DIALOGVS | az az: | Eggy kárhozatra szállott kazdagh TEST
 és | LELEKNEK siralommal tellyes eggy|mással valo keserues pana-
 szolkodo | beszélgetések. | Ki minden ártatlan élet szereteo embernek

iduósséges példáual, | rettenteo őzteon lehet ez isteni félelemre, és az eorók boldoghsá|gnak keresésére. Mellyet régenten Szent Bernárd Doc-tor, éyeli ielenésnek chuda látása szerént irt úolt deakul, most az nemes Magyar | Nemzetnek is, mennyei buzgo indulatnak őruendentes ki|uán-ságy feolserkentese keduéért, maga nyelue | szollására hozattatot. (fa-metszet) NYOMTATOTT PRÁGÁBAN | SESSIVS Pál által MDCXXIII. esztendőben. | 4 r A—H iv 30 sztl. levél.

Fametszetekkel.

4.

[538] Debrecen, 1624.

Kalendarium, | *CHRISTUS URUNK* | születese utan az | *MDCXXIII. | Esztendőre. | Irattatot *Helvigius Marton* | által | *DEBRECZENBEN.* | Nyomtatta Rheda Peter. |

Hozzájárul külön címlappal:

Iudicium Astrologicum, | Az az: | Practica, avagy I|TILET AZ 1624 ESZ|tendőbeli Revolutiora Christus | Urunk születese utan, mely | Napszökő Esztendőnek | nevezetik. | *AZ BRASZLAI HELVI|GIUS MARTONNAK rövideden, de | szorgalmatossan irattatot iudicium|jabol Magyar nyelvre for|ditattot.* | MARS ez Esztendőnek Ura, | Jupiter es Saturnus segítői. | 16 r A—D iv 32 sztl. és 7 közbekötött üres levél egykorú bejegyzésekkel.

A *-gal jelzett helyek vörösbetűsek.

5.

[539] Pápa, 1624.

Péczeli Király Imre CATECHISMVS | AZ Az, | A KERESZTYE|NI TVDOMANNAC | FVNDAMENTOMI|ROL ES AGAIROL | valo rövid Ta-|nitás. | Irattatot PÉCZELI KIRÁLY IMRE | Uyvári Prae-dicátor | által | PAPAN | *Nyomtattatot Szűpes-Várallyai | Bernhárd Máthé által,* MDCXXIII. | 8 r A—D6 iv 30 sztl. levél.

Szabó RMK. I. 653. sz. alatt leírja egy későbbi, 1633-i lőcsei kiadását.

6.

[540] (Gyulafejevárv, 1626.)

GABRIEL | DEI GRATIA | SACRI ROMANI | Imperii & Tran-silvanica Princeps, par|TIVM REGNI HVNGARIE DOMI|nus, Sicu-lorum Comes, ac Oppuliae Ratiboriaeque Dux, &c Fidelibus nostris

universis & singul. Spectabilibus . . . (A 2. lapon kezdődik a rendelet szövege magyar nyelven.) Anno 1626. die 12. Sunij. Feiervarat lőt Limitatio az Országnek Generalis Gyűléseben. 2 r 11 sztl. levél.

7.

[541] (Nagyszombat) 1626.

SÉLLYE VÁROSÁBAN, | TEKINTETES NEMES NITRA
VARME|GYÉBEN LÉVŐ MESTER EMBEREK MEG|UJJITTATOTT
KÖTELESSÉGE. | *Ezer hat száz huszon hatodik esztendőben Karácson |*
Havának harmincadik napján. | 2 r 1 levél.

Aláírva Georgius Raicsani Coll. S. J. Tyrnav. Rector. L. S.

8.

[542] Lőcse, (1627).

KALENDARIVM | CHRISTVS WRVNK zű|letése utan
1627. Eszten*|dőre | Figyelmetessen irattatot | *M. ALBINVS MOL-
LERSVS* | által. | *Lőcsen,* Brewer Lórintz által. |

Hozzájárul külön címlappal, de folytatólagos ívjelzéssel:

Rövid | *Practica Astrologica* | Az az | Az időknék állapottyárol
és | egyeb történeendő dolgokrol valo iőven|dőles, melly CHRISTVS
Vrunk | születése utan 1627. eszten|dőre | Minden hü és okos keresz-
tye|neknek hasznára az Csillagoknak és Pla|netáknak forgásából szor-
galmatosan | és híven irattatot | M. ALBINVS MOLLERSVS | régeni
theologus és Astro|nomus által. | Lőcsen, | *Nyomtattatot Brewer Lórintz*
által | 8 r A—E iv 40 sztl. levél (ha teljes).

A *Practica Astrologica*t ajánlja a nyomdász márkusfalvi Máriási Pálnak.

A *-gal jelzett részek vörösbetűsek.

DR. PUKÁNSZKINÉ KÁDÁR JOLÁN.